NORAKSTS
Lieta Nr.A42314706
143/AA43 – 1415 – 08/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 5.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis,
tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicējiem sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vītols M" pārstāvim *A.A.* un atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija" pārstāvim Jānim Vaivodam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vītols M" un *M.K.* pieteikumu par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija" valdes priekšsēdētāja 2005.gada 9.decembra lēmuma Nr.S01/AD009841-A un lēmuma Nr.S01/AD009842-A atcelšanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vītols M" un *M.K.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 20.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 20.oktobrī valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija" (turpmāk arī – Direkcija vai atbildētājs) vecākais transporta kontrolieris Daugavpils zonā *A.K.* sastādīja pārbaudes aktu Nr.SO41031 (turpmāk arī – Pārbaudes akts) *(lietas 66.lapa)*. Pārbaudes akts sastādīts par to, ka 2005.gada 20.oktobrī plkst.10:00 pa autoceļu P 37 *M.K.* vadīja sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (SIA) „Vītols M" piederošu transportlīdzekli Kamaz, valsts reģistrācijas Nr.*/dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, ar bērza apaļkoku kravu. Kokmateriālu transporta pavadzīme-rēķins Nr.122146 *(faktiskais Nr.112143)*, sērija KP-VII *(lietas 69.lapa)*. Pārbaudot automašīnas faktisko masu un ass slodzi uz svariem FW-LCF-10 Nr.0304, tika konstatēta divasu tilta slodze 24,35 tonnas. Transportlīdzekļa slodze uz divasu tiltu pēc pieļaujamās kļūdas atrēķināšanas (pieļaujamā kļūda 80 kg uz asi) 24,19 tonnas, pie normas 18 tonnas. Atļautā slodze pārsniegta par 6,19 tonnām. Tādejādi tika pārkāpts 2004.gada 29.jūnija Ministru

kabineta noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" 208.punkts, 3.pielikums, 10.punkts, 10.1.3. apakšpunkts.

[1.1] Pamatojoties uz Pārbaudes aktu, svēršanas čeku Nr.02341 *(lietas 65.lapa)*, 2005.gada 1.novembrī Direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītājs G.Karlsons sastādīja *M.K.* protokolu par administratīvo pārkāpumu Nr.AD009841 (turpmāk arī – Protokols Nr.41) *(lietas 68.lapa)* un SIA „Vītols M" protokolu par administratīvo pārkāpumu Nr.AD009842 (turpmāk arī – Protokols Nr.42) *(lietas 67.lapa)*. Protokolā Nr.41 un Protokolā Nr.42 konstatēts, ka ir izdarīts Ceļu satiksmes noteikumu 208.punkta pārkāpums un atbildība par šādiem pārkāpumiem paredzēta LAPK 149.^{33}panta desmitajā daļā.

[1.2] 2005.gada 1.novembrī Direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītājs G.Karlsons pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.S01/AD009841 *(lietas 91.lapa)*, ar kuru nolemts *M.K.* uzlikt naudas sodu 200 (divi simti) latu apmērā, un lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.S01/AD009842 *(lietas 114.lapa*), ar kuru nolemts SIA „Vītols M" uzlikt naudas sodu 5000 (pieci tūkstoši) latu apmērā.

[1.3] Pieteicējs minētos lēmumus apstrīdēja augstākai amatpersonai.

2005.gada 9.decembrī Direkcijas valdes priekšsēdētājs, izskatot *M.K.* sūdzību par Direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītāja G.Karlsona 2005.gada 1.novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.S01/AD009841, pieņēma lēmumu Nr.S01/AD009741-A (turpmāk – Lēmums Nr.41-A) par apstrīdēto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.S01/AD009841 *(lietas 95.-99.lapas)*. Ar Lēmumu Nr.41-A nolemts atstāt lēmumu Nr.S01/AD009841 spēkā.

2005.gada 9.decembrī Direkcijas valdes priekšsēdētājs, izskatot SIA „Vītols M" sūdzību par Direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītāja G.Karlsona 2005.gada 1.novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.S01/AD009842, pieņēma lēmumu Nr.S01/AD009742-A par apstrīdēto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.S01/AD009842 (turpmāk – Lēmums Nr.42-A) *(lietas 119.-123.lapas)*. Ar Lēmumu Nr.42-A nolemts atstāt lēmumu Nr.S01/AD009842 spēkā.

[2] Nepiekrītot Lēmumam Nr.41-A un Lēmumam Nr.42-A (kopā arī - Lēmumi), *M.K.* un SIA „Vītols M" (turpmāk arī – pieteicēji) iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, norādot turpmāko.

[2.1] Neskatoties uz *M.K.* iebildumiem par uzrādīto automašīnas svaru, automašīnas pārsvēršana nenotika. Pieteicēji norāda, ka var pierādīt, ka automašīnas KAMAZ, valsts reģistrācijas Nr.*/dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, kopējais svars 2005.gada 20.oktobrī nebija un nevarēja būt 29,80 tonnas. Minēto apliecina automašīnas reģistrācijas apliecības dati.

[2.2] Pieteicēji uzskata, ka Direkcijas transporta uzraudzības dienesta vadītājs līdz lēmumu Nr.S01/AD009841 un Nr.S01/AD009841 pieņemšanai nebija veicis administratīvo procesu iestādē, lai noskaidrotu automašīnas

KAMAZ, valsts reģistrācijas Nr. */dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, tehniskos parametrus. Pieteicēji uzskata, ka šādas informācijas iegūšanas rezultātā amatpersona konstatētu, ka automašīna KAMAZ ir trīsasu automobilis, kura dzenošajam tiltam ir dubultriteņi. Tādejādi, atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 3.pielikuma 8.9.punktam ass slodze šādam automobilim nedrīkst pārsniegt 9,5 tonnas. Pieteicēji norāda, ka šo argumentu atzīst arī atbildētājs.

[2.3] Atbildētājs bez pietiekama pamata noraidīja veikto aprēķinu analīzi. Pieteicējam publisko tiesību reglamentētajā sfērā nav nekādu izvēles iespēju kā noteikt automašīnas BRUTO svaru. Pieteicēji norāda, ka ikdienas darbā izmanto Latvijas Nacionālās standartizācijas un metroloģijas centra 1997.gada 17.februārī izdoto Latvijas standartu LVS 82:1997 „Kokmateriālu uzmērīšanas un tilpuma noteikšanas noteikumu mežizstrādē" (turpmāk – Standarts LVS 82:1997). Pieteicēji izmanto darbam Standartu LVS 82:1997, jo uzskata, ka tie ir balstīti uz zinātniskiem un eksperimentāliem aprēķiniem. Atbildētājs bez argumentēta pamatojuma nav ņēmis vērā un ir norobežojies no Standarta LVS 82:1997 analīzes un piemērošanas konkrētajā administratīvajā lietā.

[2.4] Pieteicēji apšauba svēršanas rezultātus, jo pati svēršanas procedūra, tās izpildījums un pielietotie palīgmateriāli ir būtiskā pretrunā ar svaru FW-LCF-100 (FREEWIGH) izstrādāto „Darba instrukcijas ātrsvēršanas pārvietojamai kravas automašīnu svēršanas sistēmai" (turpmāk – Darba instrukcija), jo pirms automašīnas KAMAZ svēršanas netika pārbaudīta FREEWIGH sistēma, sērijas numuri uz kreisās un labās plāksnes mērītāja, kā arī netika veikta ātrā funkcionālā svaru pārbaude.

[2.5] Nav saprotams, uz kādu normatīvo aktu atbildētājs atsaucas pārsūdzētajos lēmumos, norādot, ka „svēršanu reglamentētajā sfērā drīkst veikt tikai statikā. Rezultātus, kas iegūti, sverot transporta līdzekli kustībā, nevar izmantot reglamentētajā sfērā."

[2.6] Pieteicēji nepiekrīt Lēmumos norādītajam, ka „lai precīzi konstatētu faktiskās slodzes uz asīm, sabalansētās asis atrodas vienā līmenī, ko nodrošina koka izlīdzinošie palikņi". Minētie koka izlīdzinošie palikņi tika izmantoti automašīnas KAMAZ svēršanas laikā, bet koka palikņu izmantošana svēršanas laikā ir rupjš Darba instrukcijas pārkāpums.

[2.7] Nav patiess apgalvojums, ka transportlīdzekļa radītais svars izdara vienādu spiedienu uz koka palikņiem un speciālām tērauda plāksnēm. Pieteicēji apšauba, ka ir izpildīta Darba instrukcija attiecībā uz svaru plākšņu nobalansēšanu.

[2.8] Nav zināms, vai automašīnas KAMAZ svēršanas laikā vadītājs to novietoja uz svaru plākšņu centra vai nē, jo svēršanas laikā netika veikta svēršanas procedūras video filmēšana, foto filmēšana, kā arī tas netika fiksēts kādā rakstveida dokumentā.

[2.9] Pēc automašīnas KAMAZ svēršanas svaru plāksnes tika „iesviestas" atbildētāja transportlīdzeklī, un nekādu apvalciņu uz antenu ligzdām nebija un tie pēc svēršanas arī netika uzlikti un netika noņemti.

[2.10] Pieteicēji nepiekrīt Lēmumos norādītajam, ka svaru plākšņu uzglabāšanas kaste ir papildaprīkojums, jo Darba instrukcijas 1.pielikumā norādīts, ka to uzglabāšanai komplektācijā ir cieta materiāla kaste.

[2.11] Svēršanas statistiku uzrādošā čekā Nr.02341 norādīts tikai BRUTO svars. Šāds iestatījums ātrsvēršanas pārvietojamiem svariem FW-LCF-10 uzlikts apzināti, lai liegtu iespēju transportlīdzekļa īpašniekam precīzi konstatēt, kādu automašīnas un taras svaru uzrāda šie svari konkrētajos laika apstākļos un konkrētajā vietā ar konkrēto ceļa segumu. Lēmumos norādītie apsvērumi nav pārliecinoši un nedod pieteicējiem pilnīgu skaidrojumu, kādēļ viena un tā paša tipa svariem izdrukas formāts neatbilsts Darba instrukcijai.

[2.12] Nav saprotams, kādēļ administratīvais protokols sastādīts tikai 2005.gada 1.novembrī, t.i., 11 dienas pēc it kā administratīvā pārkāpuma fiksēšanas, un kādēļ administratīvā protokola sastādīšanas un administratīvā pārkāpuma izskatīšanas vieta ir Rīga.

[3] Par pieteicēju pieteikumu atbildētājs iesniedza paskaidrojumus, norādot turpmāko.

[3.1] Pārkāpums tika konstatēts, pielietojot svēršanas metodi, kuru izmantojot, transportlīdzekļa ar kravu masa tiek noteikta objektīvi visprecīzāk. Gandrīz neiespējami noteikt precīzi šādu masu, pielietojot teorētiskus aprēķinus, uz kuriem balstās pieteicējs. Nav iespējams noteikt, kāds bija patiesais kravas apjoms, jo kokmateriālu uzmērīšana ir aptuvena. Nav iespējams precīzi noteikt kokmateriālu tilpumsvaru, jo tas ir tieši atkarīgs no kokmateriālu mitruma. Aprēķinos netiek ņemts vērā kokmateriālu virsmērs. Līdz ar to pieteicēja apgalvojums, ka transportlīdzeklis ar kravu nevarēja svērt vairāk kā 26,345 tonnas, nav pamatots.

Atbildētājs norāda, ka svari vai nu strādā labi, vai rāda vieglāku svaru. Gadījumos, ja svari ir sabojājušies vai transportlīdzeklis nav atbilstoši uzbraucis uz svariem, vai ir kļūmes svaru darbībā, svari vai nu neļauj izdrukāt čeku, vai arī čekā ir norāde uz kļūdu. Tā kā pēdējais gadījums nebija konkrētajā lietā, tad arī svaru pārbaude nebija nepieciešama. Atbildētājs norāda, ka, ja pieteicējam bija šaubas par svēršanas objektivitāti, tad tās vajadzēja izteikt pārkāpuma konstatēšanas brīdī un lūgt pārsvērt automašīnu – pārbaudes aktā šaubas par svaru un iebildums par atteikšanos transportlīdzekli pārsvērt nav atspoguļoti.

Pieteicējiem sods ir uzlikts par ass slodzes pārsniegšanu, nevis par transportlīdzekļa bruto svara pārkāpšanu.

[3.2] Atbildētājs noraida pieteicēju kravas masas un transportlīdzekļu ar kravu kopējās masas aprēķinu, jo ar šādu teorētisku aprēķinu nevar precīzi noteikt masu. Standarts LVS 82:1997, uz kuru balstās pieteicēji, nav spēkā

kopš 2003.gada 29.aprīļa. Vienlaicīgi atbildētājs norāda, ka pieteicējam ir iespēja kontrolēt transportlīdzekļa ar kravu masu, iegādājoties svarus.

[3.3] Katrai kontroles brigādei ir viens svaru komplekts, kas nokomplektēts un numuri salīdzināti jau iepriekš, līdz ar to nav iespējams kontroles laikā sajaukt svaru komponentes un izmantot svaru plates ar atšķirīgiem numuriem. Dažādu svaru plates ar dažādiem sēriju numuriem nenodrošina datu pārraidi.

[3.4] Ātrā funkcionālā pārbaude nav obligāta prasība. Šādu pārbaudi kontrolieri veic, ja kāda no svaru platēm neuzrāda spiedienu uz tās.

[3.5] Mērījumus, kas izdarīti, sverot transportlīdzekli kustībā, nedrīkst izmantot reglamentētajā sfērā, jo Eiropas Savienībā nav normatīvās bāzes, kas nosaka kārtību, kā tiek verificēti un kalibrēti svari svēršanai kustībā. Eiropas Savienībā ir iespējams kalibrēt un verificēt svarus tikai svēršanai statikā (transportlīdzeklim apstājoties). Kompetentās institūcijas viedokli tiesa var lūgt Latvijas nacionālajam metroloģijas centram.

[3.6] Svaru papildus plākšņu un rampu uzdevums ir panākt, lai transportlīdzekļa blakusesošās asis ir vienā līmenī. Kā minēts svaru Darba instrukcijas tulkojuma 27 lapaspusē, piegādātājfirma piedāvā koka rampas un papildus plāksnes. Nav nekādas starpības, ar kāda materiāla plāksnēm iegūst vienādu līmeni, vai tas ir koks, vai metāls, vai kāds cits ciets materiāls.

[3.7] Visprecīzāk svari rādīs svaru, ja automašīna uzbrauks uz svaru plākšņu centra. Ja automašīna neuzbrauks tieši uz svaru plākšņu centra, tad būs nelielas novirzes no precīza svara (svars būs vieglāks), bet objektīvi tieši uz svaru plākšņu centra uzbraukt, ņemot vērā nevienādo ceļu faktoru, ir grūti. Augstākminētie svari tieši paredzēti svēršanai uz ceļiem un iespējamās nelielas kļūdas kompensē attiecīgā svara atrēķināšana no kopējā svara. Kā jau minēts iepriekš, svari pie kļūdas čeku neizdrukā vai norāda tajā uz kļūdu.

[3.8] Ja svēršanas laikā uz plāksnēm ir uzlikta antena (tā ir uz svariem arī pārvadāšanas un uzglabāšanas laikā), tā aizsargā ligzdu no netīrumu piekļūšanas un kalpo kā apvalks ligzdai. Apvalks ir jāliek, kad uz ligzdas nav antenas.

[3.9] Darba instrukcijas tulkojuma 27.lappusē minēts, ka kaste pārnēsāšanai ir papildierīce, minētajā instrukcijā nav norādīts, ka tā ietilpst svaru komplektācijā. Ja tā būtu obligāta, tā noteikti tiktu iekļauta svaru komplektācijā.

[3.10] Izdrukas formāts ir vienkāršots tāpēc, ka pilnais formāts nav praktiski nepieciešams, turklāt šāds izdrukas formāts paātrina izdrukāšanas procesu, jo nav skaitļošanas ierīcē jāievada dati no transportlīdzekļa reģistrācijas apliecības par transportlīdzekļa pašmasu. Pieteicējs no izdrukas viegli var aprēķināt, cik sver vestā krava, no kopējās masas atrēķinot transportlīdzekļa pašmasu, kas norādīta transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā. Līdz ar to nav pamata apgalvot, ka kontrolējošās amatpersonas slēpa informāciju, kuru patiesībā nemaz nevar noslēpt.

[3.11] Konstatējot pārkāpumu, tika sastādīts pārbaudes akts, uz kura pamata Rīgā savas kompetences ietvaros protokolu sastādīja G.Karlsons. Uz vietas protokols netika sastādīts, jo tas būtu kontroliera pilnvaru pārkāpums. Šeit nav pretrunu ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] pantu, jo protokolu var sastādīt diennakts laikā no iesnieguma vai citu materiālu par pārkāpumu saņemšanas brīža. Atbildētājs norāda, ka administratīvā pārkāpuma lieta tika skatīta Rīgā, jo tā ir tuvākā Direkcijas nodaļa, kuras amatpersona saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 221.pantu drīkstēja izskatīt šo lietu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 20.novembra spriedumu pieteicēju pieteikums par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija" valdes priekšsēdētāja 2005.gada 9.decembra lēmuma Nr.S01/AD009841-A un lēmuma Nr.S01/AD009842-A atcelšanu noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī - APL) 103.pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[4.2] Pieteicēji administratīvi sodīti par Ceļu satiksmes noteikumu (turpmāk - CSN) 208.punkta pārkāpumu saskaņā ar LAPK 149.[33]panta desmito daļu.

CSN 208.punkts noteic: „Ja kravas automobiļu, kuru pilna masa pārsniedz 3,5 tonnas, autobusu un to piekabju, kā arī transportlīdzekļu sastāvu gabarīti ar kravu vai bez tās, ar noņemamo aprīkojumu (piemēram, iekrāvēju) vai bez tā, faktiskā masa vai ass slodze pārsniedz šo noteikumu 3.pielikumā noteiktos lielumus, atļauja braukšanai pa ceļiem jāsaņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Atļaujas netiek izsniegtas dalāmu kravu pārvadājumiem ar transportlīdzekļiem, kuru gabarīti pārsniedz šo noteikumu 3.pielikumā noteiktos lielumus".

LAPK 149.[33]panta desmitā daļa noteic, ka par kravas pārvadāšanu bez noteiktā kārtībā izsniegtas atļaujas, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu par 6 tonnām vai vairāk vai ass slodzi par 1,5 tonnām vai vairāk – uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no divsimt līdz četrsimt latiem, kravas pārvadātājam vai nosūtītājam – fiziskajai personai – no četrsimt līdz piecsimt latiem, bet kravas pārvadātājam vai nosūtītājam – juridiskajai personai – no pieciem tūkstošiem līdz desmit tūkstošiem latu.

Attiecībā uz Lēmumu atcelšanu pieteicēji norādījuši, ka apstrīdētie administratīvie akti (Lēmumi) ir balstīti uz nepierādītiem pieņēmumiem vai nepatiesu informāciju, jo mērījumi veikti pārkāpjot Darba instrukcijas ātrsvēršanas pārvietojamai kravas automašīnu sistēmai, piemēram, nav konstatējams, administratīvajā lietā nav nekādu pierādījumu par to, ka svari būtu bijuši novietoti līmeniski, ka nepamatoti izmantoti koka palikņi. Papildus tiesas sēdē SIA „Vītols M" pilnvarotais pārstāvis iesniedza atbildētāja 2006.gada 3.janvāra lēmumu Nr.S01/AD010009, ar kuru izbeigta administratīvā pārkāpuma lieta pie līdzīgiem faktiskajiem apstākļiem.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa secināja, ka lietā nav strīda, ka 2005.gada 20.oktobrī plkst.10:00 pa autoceļu P 37 *M.K.* vadīja transportlīdzekli KAMAZ, valsts reģistrācijas Nr. */dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, ar bērza apaļkoku kravu, kravas pārvadātājs SIA „Vītoli M". Lietā nav strīda arī par to, ka mērīšanas laikā izmantotie svari bija verificēti un tiem bija derīgs lietošanas sertifikāts.

Lietā ir strīds, vai atbildētājs ir pamatojis un pierādījis pārkāpuma izdarīšanu (atļautā slodze pārsniegta par 6,19 tonnām). Tādējādi secināms, ka lietā strīds pastāv par to, vai atbildētājs pienācīgi un savas kompetences ietvaros ir konstatējis administratīvo pārkāpumu, par kuru piemērojis sodu.

[4.3] LAPK 272.pants nosaka, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem.

[4.4] Tiesa konstatēja lietā turpmāk minētos pierādījumus:

1. *A.K.* 22205.gada 20.oktobrī sastādītais pārbaudes akts Nr.SO41031 *(lietas 66.lapa)*;
2. 2005.gada 20.oktobra svēršanas čeks Nr.02341 *(lietas 65.lapa)*;
3. 2005.gada 1.novembra Direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītāja sastādītais protokols par administratīvo pārkāpumu Nr.AD009841 *M.K.*;

4. 2005.gada 1.novembra Direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītāja sastādītais protokols par administratīvo pārkāpumu Nr.AD009842 SIA „Vītols M";

5. Liecinieku *A.K.* un *J.K.* paskaidrojumi (*tiesas sēdes protokols, lietas 142-151.lapa*).

[4.5] Tiesa secināja, ka lietā ir sekojoši pierādījumi: pārbaudes akts, liecinieku liecības, kā arī mērierīču, konkrētajā gadījumā svaru, mērījumi, kas tiek dokumentāli atspoguļots mērīšanas čekā.

[4.6] Tiesas vērtējumā augstākminētie pierādījumi pierāda, ka transportlīdzeklim KAMAZ, valsts reģistrācijas Nr. */dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, ar bērza apaļkoku kravu 2005.gada 20.oktobrī veicot mērījumus, tika konstatēts, ka atļautā slodze pārsniegta par 6,19 tonnām.

[4.7] Pieteicēji norādījuši, ka nav saprotams, uz kādu normatīvo aktu atbildētājs atsaucas pārsūdzētajos lēmumos, norādot, ka „svēršanu reglamentētajā sfērā drīkst veikt tikai statikā. Rezultātus, kas iegūti, sverot transportlīdzekli kustībā, nevar izmantot reglamentētajā sfērā."

Tiesa konstatēja, ka mērījums veikts ar svariem FW-LCF-10. Tiesa secināja, ka Latvijas Republikas ārējos normatīvajos aktos nav reglamentēta kārtība, kāda jāveic transportlīdzekļu masu (svaru) un slodzi uz asīm.

Minētās darbības nosaka Darba instrukcija. Attiecīgi tiesas vērtējumā atbildētājam nevarēja būt iespējas atsaukties uz kādu ārējo normatīvo aktu. Tiesas ieskatā iepriekšminētais nav procesuāls pārkāpums.

[4.8] Pamatojoties uz liecinieku paskaidrojumiem, tiesa secināja, ka minētajā gadījumā koka paliktņi tika izmantoti, lai transportlīdzeklim būtu ērtāk uzbraukt uz svariem *(tiesas sēdes protokols lietas 142-151.lapas)*. Attiecīgi tiesas vērtējumā minētā koka paliktņu izmantošana ir attaisnojama, un nav par iemeslu, lai varētu vērtēt kā rupju Darba instrukcijas pārkāpumu.

[4.9] Liecinieki paskaidroja, ka minētā mērījuma laikā svari atradās uz līdzenas asfalta virsmas un ka attiecīgi svari bija pareizi nobalansēti un sagatavoti mērījumu veikšanai.

[4.10] Tiesa secināja, ka ne foto, nedz filmēšana nav obligāta normatīvo aktu prasība, veicot minētos mērījumus. Tiesa konstatēja, ka saskaņā ar liecinieku paskaidrojumiem, lai transportlīdzeklis tiktu pareizi novietots uz svariem, pārbaudi veicošās amatpersonas palīdzēja KAMAZ vadītājam precīzi uzbraukt uz svariem *(lietas 145.-146.lapas)*.

No liecinieku paskaidrojumiem secināms, ka minēto pārbaudi veicošās amatpersonas transportlīdzekļa mērījumus veic vairākus gadus, un viņi ir izgājuši atbilstošu instruktāžu *(lietas 146.lapa)*, kā arī viņu prasme ir pārbaudīta no atbildīgo atbildētāja amatpersonu puses. Attiecīgi tiesai nav pamata uzskatīt, ka pārbaudes laikā varēja tikt pieļauti rupji Darba instrukcijas pārkāpumi, ko izraisījusi pārbaudošo amatpersonu nekompetence.

[4.11] Saskaņā ar liecinieku paskaidrojumiem svari netika „iesviesti" automašīnā, bet tiem transportlīdzeklī, ar kuru pārvadā svarus, ir paredzēta to

novietošanai speciāla vieta. Tiesa secināja, ka, pat ja svari pēc mērījumu veikšanas tika „iesviesti" transportlīdzeklī, tas neliecina, ka svari nebija mērījumu veikšanai derīgā stāvoklī, jo minētā darbība tika veikta jau pēc mērījumu veikšanas.

[4.12] Tiesa piekrita atbildētājam, ka mērījumus ar speciālām mēriekārtām, konkrētajā gadījumā ar svariem FW-LCF-10, var veikt visprecīzāk. Tiesas vērtējumā minētā uzmērīšana ir neprecīzāka metode par kravas svēršanu, jo jāievēro vairāki faktori: saskaņā ar standartu LVS 82:1997 kokmateriālu uzmērīšanai nepieciešams izmantot kalibrētu vai verificētus mērīšanas līdzekļus *(lietas 25.lapa).* Tiesa konstatēja, ka lietā nav pierādījumu, ka pieteicējs, veicot uzmērīšanu, ir ievērojis iepriekšminēto nosacījumu.

Tāpat lietā nav dokumentālu pierādījumu, kāds bija kokmateriālu mitrums mērīšanas momentā, attiecīgi nav iespējams pārbaudīt un pareizi veikt aprēķinus saskaņā ar Standartu LVS 82:1997.

[4.13] Pieteicējs norāda, ka nav saprotams kādēļ administratīvais protokols sastādīts tikai 2005.gada 1.novembrī, t.i., 11 dienas pēc it kā administratīvā pārkāpuma fiksēšanas, un kādēļ administratīvā protokola sastādīšanas un administratīvā pārkāpuma izskatīšanas vieta ir Rīga.

Tiesa konstatēja, ka saskaņā ar LAPK 221.pantu, pārbaudi veicošajām amatpersonām *(vecākajam transporta kontrolierim)* nebija nepieciešamā deleģējuma minēto darbību veikšanai, attiecīgi administratīvā pārkāpuma protokolus vajadzēja sastādīt Rīgā, jo tikai šeit atrodošās amatpersonas bija tiesīgas sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolus.

[4.14] Papildus tiesas sēdē SIA „Vītols M" pilnvarotais pārstāvis iesniedza atbildētāja 2006.gada 3.janvāra lēmumu Nr.S01/AD010009, ar kuru izbeigta administratīvā pārkāpuma lieta pie līdzīgiem faktiskajiem apstākļiem.

Tiesa konstatēja, ka minētāja gadījumā pārkāpums tika konstatēts 2005.gada 28.oktobrī, bet administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 2005.gada 23.novembrī, tātad pēc 26 dienām.

Attiecīgi tiesa secināja, ka nav vienādi faktiskie apstākļi.

Izskatāmās lietas gadījumā pārkāpums tika konstatēts 2005.gada 20.oktobrī, bet administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 2005.gada 1.novembrī, tātad pēc 11 dienām.

Tiesas vērtējumā, ņemot vērā, ka amatpersona, kas konstatēja pārkāpumu, nebija tiesīga sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu, tad materiāli par pārkāpumu tika sūtīti uz Rīgu amatpersonai, kuras kompetencē ietilpst sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolus.

Ņemot vērā, ka sākotnējais administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 2005.gada 1.novembrī, proti, vienpadsmit dienas pēc pārkāpuma konstatēšanas, tad protokols tiesas ieskatā sastādīts atbilstoši LAPK 238.[1]panta otrajā daļā paredzētajam desmit dienu izņēmuma termiņam, jo minētās amatpersonas rīcībā 2005.gada 20.oktobrī vēl nebija lietas materiāli.

Administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšana ir pielīdzināma LAPK 238.[1]panta pirmās daļas 1.punktā paredzētajam lēmumam par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā. Līdz ar to izņēmuma gadījumos arī administratīvā pārkāpuma protokolu var sastādīt desmit dienu laikā no materiālu par administratīvo pārkāpumu saņemšanas.

Attiecīgi nav konstatēts, ka atbildētājs būtu izdarījis procesuālu pārkāpumu, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolus 2005.gada 1.novembrī.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 20.novembra spriedumu pieteicēji ir iesnieguši apelācijas sūdzību, lūdzot apmierināt pieteicēju pieteikumu.

Apelācijas sūdzībā norādīts turpmākais.

[5.1] LAPK 238.[1]pants nosaka, ka saņemot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, šā kodeksa 247.pantā minētajām personām diennakts laikā jāsastāda administratīvā pārkāpuma protokols (..). Šajā gadījumā administratīvā pārkāpuma protokols ir sastādīts 2005.gada 1.novembrī, tas ir, divpadsmitajā dienā pēc administratīvā pārkāpuma konstatēšanas. LAPK nav noteikts cits termiņš administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai. LAPK 238.[1]pants ir imperatīva norma un nav iespējamas šīs normas interpretācijas.

[5.2] Lietā nav strīda par to, vai ir pieņemts lēmums par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā, bet strīds ir par administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas termiņu un faktiem, kādēļ pastāvot vienādiem faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, iestādē pieņemti dažādi lēmumi.

[5.3] Pieteicēju ieskatā tik paplašināta LAPK 238.[1]panta pirmās daļas interpretācija administratīvajās tiesības nav pieļaujama, jo tādējādi tiek ignorēta tiesību normas jēga, kura nosaka konkrētu termiņu administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai.

Tiesai nepieciešams noskaidrot apstākļus, kuri bija par iemeslu administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas termiņa neievērošanai, no kura brīža termiņš ir skaitāms un vai bija iestājušies izņēmuma apstākļi.

[5.4] Tiesa nepamatoti neanalizē un neizvērtē divus dažādus Direkcijas lēmumus un tiesiskos apstākļus par tādu pašu administratīvo pārkāpumu.

Līdzīgā lietā atbildētājs pieņēma citu lēmumu, līdz ar to tiesai bija pienākums analizēt, ievērojot vienlīdzības principu, kādēļ atbildētājs konkrētos gadījumos rīkojas atšķirīgi. Atbildētāja rīcībai jābūt konsekventai un tam jāatzīst termiņa nokavējums.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas SIA „Vītols M” pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītiem motīviem.

Atbildētāja pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina.

Pieteicējs *M.K.* uz tiesas sēdi nav ieradies. Pieteicējam par tiesas sēdi paziņots likumā paredzētajā kārtībā (*176.lietas lapa*). *M.K.* nav ziņojis tiesai par neierašanās iemesliem, nav lūdzis tiesas sēdi atlikt vai izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes. Uzklausot lietas dalībnieku viedokļus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicēja *M.K.* klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēju apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas sprieduma motivācijai, papildus norādot turpmāk minēto.

[9] Pieteicēji apelācijas sūdzībā lietas faktiskos apstākļus neapstrīd, bet norāda uz procesuāliem pārkāpumiem administratīvās lietas izskatīšanā iestādē. Minēto tiesas sēdē apliecināja arī pieteicējas pārstāvis, norādot, ka lietā nav strīda par administratīvo pārkāpumu pēc būtības un tas netiek noliegts.

Apelācijas sūdzībā uzsvērts, ka administratīvā pārkāpuma protokols konkrētajā lietā netika sastādīts diennakts laikā, kā to nosaka LAPK 238.^{1}pants, līdz ar to pieļauts tāds procesuāls pārkāpums, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai. Apgabaltiesa uzskata minēto argumentu par nepamatotu.

[9.1] Apgabaltiesa konstatē, ka saskaņā ar LAPK 221.pantu (*likuma normas redakcijā, kas bija spēkā Lēmumu pieņemšanas laikā*), autotransporta kontroles iestādes un amatpersonas izskata šā kodeksa (..) 149.^{33} (..) pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.

Sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolu, izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus šā panta pirmajā daļā minēto iestāžu un amatpersonu vārdā ir tiesīgi:

1) Autotransporta direkcijas vadītājs un viņa vietnieks, Autotransporta direkcijas Transporta uzraudzības dienesta vadītājs un viņa vietnieks – par

pārkāpumiem, kas paredzēti šā kodeksa 149.[4]panta pirmajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā, 149.[33] un 149.[34] pantā;

2) Autotransporta direkcijas Transporta uzraudzības dienesta inspektori un kontrolieri – par pārkāpumiem, kas paredzēti šā kodeksa 149.[4]panta pirmajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā un 149.[33]pantā, ja par administratīvo pārkāpumu var izteikt brīdinājumu vai sankcijā paredzētais maksimālais naudas sods nepārsniedz četrdesmit latus.

Lietā nav strīda, ka pārkāpums fiksēts Madonā un pārkāpumu ir fiksējis transporta kontrolieris, kam saskaņā ar iepriekš minēto normu nav pilnvaru sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu. Līdz ar to pārbaudi veicošajām amatpersonām *(transporta kontrolierim)* nebija nepieciešamā deleģējuma administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai. Administratīvā pārkāpuma protokolus vajadzēja sastādīt Rīgā, jo tikai šeit atrodošās amatpersonas bija tiesīgas sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolus.

[9.2] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1]pantā noteikts:

„Saņemot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, šā kodeksa 247.pantā minētajām personām diennakts laikā jāsastāda administratīvā pārkāpuma protokols vai jāpieņem viens no šādiem lēmumiem:

1) par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā;

2) par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā;

3) par materiālu nosūtīšanu pēc piekritības;

4) par materiālu nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai jautājuma izlemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, ja pārkāpumu izdarījis nepilngadīgais vecumā no 11 līdz 14 gadiem.

Izņēmuma gadījumā šādu lēmumu var pieņemt desmit dienu laikā. Lēmumu var noformēt kā atsevišķu dokumentu vai rezolūciju."

Apgabaltiesa konstatē, ka administratīvā pārkāpuma protokoli sastādīti 2005.gada 1.novembrī, proti, vienpadsmit dienas pēc brīža, kad vecākais kontrolieris sastādījis aktu par pārkāpumu par kravas pārsvaru.

Lai gan LAPK 238.[1]panta otrās daļas pirmajā teikumā tieši nav noteikts, ka desmit dienu laikā sastādīt var ne tikai lēmumu, bet arī administratīvā pārkāpuma protokolu, šāds secinājums izriet no minētas tiesību normas būtības. Proti, kā atzinis Senāta Administratīvo lietu departaments, no LAPK 238.[1]panta pirmās daļas izriet, ka protokola sastādīšana ir darbība, kas aizvieto formālo lēmumu par lietvedības uzsākšanu (*sk. 2006.gada 14.marta lēmuma lietā Nr.SKA-190 8.punktu*). Tāpēc administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšana ir pielīdzināma LAPK 238.[1]panta pirmās daļas 1.punktā paredzētajam lēmumam par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā. Līdz ar to izņēmuma gadījumos arī administratīvā pārkāpuma protokolu var sastādīt desmit dienu laikā.

[10] Kaut arī LAPK noteikto procesuālo termiņu pārkāpums pats par sevi nav pamats lietvedības izbeigšanai, tomēr šo termiņu pārkāpums ir procesuāls pārkāpums, kura nozīme un ietekme uz lēmuma tiesiskumu jāizvērtē katrā

konkrētā lietā atsevišķi (*sk. Senāta 2007.gada 22.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-52/2007 12.punktu*).

Kā izriet no LAPK 238.[1]panta pirmās daļas, šā kodeksa 247.pantā minētajām personām administratīvā pārkāpuma protokols jāsastāda diennakts laikā pēc pieteikuma vai citu materiālu saņemšanas. Attiecīgi, Autotransporta direkcijas vadītājs un viņa vietnieks ir amatpersonas, kas pēc saņemtajiem materiāliem konstatē administratīvā pārkāpuma sastāvu.

Lietā nav zināms, kad tieši Autotransporta direkcijas vadītājs ir saņēmis materiālus par attiecīgo pārkāpumu, taču apgabaltiesas ieskatā tam nav izšķirošas nozīmes, jo tas nevar ietekmēt lietas iznākumu. Konkrētajā gadījumā, pat ja Autotransporta direkcijas vadītājs ir saņēmis materiālus tajā pašā dienā, kad sastādīts akts, apgabaltiesa nekonstatē nevienu apstākli, kura dēļ administratīvā protokola sastādīšanas termiņa pārkāpums par vienu dienu varētu tikt atzīts par tik būtisku, lai tā dēļ būtu pamats atcelt vai grozīt lēmumu par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības.

[11] Privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses tiek efektīvāk aizsargātas, ja administratīvā pārkāpuma protokols tiek sastādīts pēc tam, kad uzklausīts personas viedoklis, kā arī izskaidrotas viņas tiesības. Konkrētajā lietā uz protokola sastādīšanu pieteicēji tika uzaicināti un tiem bija dota iespēja sniegt savus paskaidrojumus.

Ņemot vērā apstākli, ka šajā gadījumā administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts pieteicēju klātbūtnē un tiem tikusi nodrošināta iespēja iepazīties ar lietas materiāliem, sniegt paskaidrojumus, iesniegt pierādījumus, apgabaltiesa secina, ka iestāde nav pārkāpusi personas ar likumu aizsargātās procesuālās tiesības.

Ievērojot konkrētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas un konstatēšanas apstākļus, secināms, ka administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšana diennakts laikā pēc brīža, kad kontrolieris sastāda pārbaudes aktu, ir tuvu neiespējamam. Tā kā citus administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas termiņus LAPK nenosaka, jāievēro, lai netiktu pārkāpts LAPK 37.pantā noteiktais termiņš, pēc kura paiešanas lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar uzsākt, bet, ja lietvedība ir uzsākta, tā ir jāizbeidz.

Kā redzams no lietas materiāliem, administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts un administratīvā lietā izskatīta, ievērojot LAPK 37.panta pirmajā daļā noteikto četru mēnešu termiņu.

Tādējādi protokols apgabaltiesas ieskatā sastādīts atbilstoši LAPK 238.[1]panta otrajā daļā paredzētajam desmit dienu izņēmuma termiņam.

[12] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka līdzīgā lietā atbildētājs pieņēma citu lēmumu. Konkrētajā gadījumā pastāvot vienādiem faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, iestādē pieņemti dažādi lēmumi, un attiecīgo apstākli tiesa nav analizējusi.

Kā redzams no attiecīgā Autotransporta direkcijas valdes priekšsēdētāja lēmuma (*138.lietas lapa*) lēmums par lietvedības izbeigšanu pieņemts, jo administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts pēc 26 dienām pēc pārkāpuma konstatēšanas, turklāt, kā izriet no lēmuma, administratīvā pārkāpuma protokols sastādīta ar šādu nokavējumu pašas iestādes vainas dēļ, jo netika nodrošināta pieteicēja pienācīga aicināšana uz protokola sastādīšanu.

Apgabaltiesa secina, ka minētājā gadījumā nav vienādi faktiskie apstākļi, turklāt atsevišķs lēmums vēl nenorāda uz iestādes pastāvīgu praksi noteikta satura lēmumu pieņemšanā.

Arī Administratīvā rajona tiesa ir pievērsusi attiecīgajam argumentam uzmanību un nonākusi pie secinājuma, ka nav pārkāpts vienlīdzības princips. Ņemot vērā minēto, šis apelācijas sūdzības arguments noraidāms kā nepamatots.

[13] Ņemot vērā iepriekš [9] – [12] minēto, apgabaltiesa atzīst, ka valsts SIA „Autotransporta direkcija" valdes priekšsēdētāja 2005.gada 9.decembra lēmums Nr.S01/AD009841-A un lēmums Nr.S01/AD009842-A atstājami negrozīti.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vītols M" un *M.K.* pieteikumu par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija" valdes priekšsēdētāja 2005.gada 9.decembra lēmuma Nr.S01/AD009841-A un lēmuma Nr.S01/AD009842-A atcelšanu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs (paraksts) V.Endzelis

Tiesneses (paraksts) K.Krastiņa

(paraksts) L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Endzelis
Rīgā, 2009.gada 5.janvārī